

Suvestinė redakcija nuo 2016-04-30 iki 2016-09-26

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-04-20, i. k. 2015-06028

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „EKOLOGINIS ŪKININKAVIMAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2015 m. balandžio 20 d. Nr. 3D-286
Vilnius

Vadovaudamasi 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. spalio 17 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1378/2014 (OL 2014 L 367, p. 16), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1310/2013 (OL 2014 L 347, p. 865), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2013 L 227, p. 18), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ ir atsižvelgdama į Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ įgyvendinimo taisyklės (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„EKOLOGINIS ŪKININKAVIMAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ įgyvendinimo taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. spalio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2015/1839 (OL 2015 L 270, p. 1), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. gruodžio 2 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 142/2016 (OL 2016 L 28, p. 8), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1310/2013 (OL 2013 L 347, p. 865), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 1 skyrius, 1 tomas, p. 340), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymu, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu (toliau – SVVPI), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ ir atsižvelgiant į Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės), 2003 m. gegužės 6 d. Europos Komisijos rekomendaciją Nr. 2003/61/EB dėl mikroįmonių, mažų ir vidutinių įmonių sampratos (pranešta dokumentu Nr. C(2003) 1422), 2014 m. vasario 27 d. Teisingumo teismo sprendimą byloje Nr. C-110/13.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

2. Šiose taisyklėse priemonė „Ekologinis ūkininkavimas“ (toliau – Priemonė) skirstoma į 2 veiklas: „Parama ekologiniam ūkininkavimui“ ir „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“.

II. SĄVOKOS

3. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **ilgalaikė sankcija** – pagal paramos paraiškoje deklaruoto ploto ir faktiškai nustatyto remiamo ploto skirtumą apskaičiuojamas paramos dydžio sumažinimas, papildantis einamaisiais kalendoriniais metais pareiškėjui taikomą sankciją. Ši sankcija gali būti pradėta išskaičiuoti iš paramos kalendoriniais pažeidimo nustatymo metais, tačiau negali būti išskaičiuojama ilgiau nei trejus kalendorinius metus po pažeidimo nustatymo metų;

3.2. **įsipareigojimų ar jų dalies perdavimas** – vieno žemės ūkio veiklos subjekto įsipareigojimų ar jų dalies pagal priemonę „Ekologinis ūkininkavimas“ perleidimas kitam žemės ūkio veiklos subjektui;

3.3. **kontrolinis žemės sklypas** (toliau – KŽS) – natūralių gamtinių ir dirbtinių objektų (upių vagų, miško masių, kelių, pastatų ir pan.) ribojamas ar istorinės žemės naudojimo ribas turintis vientisas žemės plotas, kuriam būdingos tam tikros gamtinės savybės, vyraujantis dangos tipas, ūkinio naudojimo ypatumai ir kuriam suteiktas unikalus atpažinties kodas kontrolinių žemės sklypų duomenų bazėje (toliau – KŽS DB5LT). Šio sklypo plotas naudojamas pareiškėjų deklaruotų laukų plotams kontroliuoti (KŽS visų pareiškėjų deklaruotų laukų plotų suma lyginama su minėto sklypo tinkamu paramai skirti plotu);

3.4. **neteisingas deklaravimas** – didesnio žemės ūkio naudmenų ar kito ploto, negu pareiškėjas valdo, ir (arba) didesnio ploto, negu jame užsiima žemės ūkio veikla, deklaravimas;

3.5. **nuotolinė patikra** – žemės ūkio naudmenų ar kitų laukų plotų patikra, atliekama pagal palydovinę arba aerofotografinę nuotrauką;

3.6. **pareiškėjo ar paramos gavėjo duomenų ir dokumentų patikra** (toliau – patikra) – fizinis ir (arba) administracinis pareiškėjo ar paramos gavėjo pateiktų duomenų ir dokumentų tikrinimas;

3.7. **sertifikuotas ekologinės gamybos plotas** – sertifikavimo įstaigos patvirtintas žemės ūkio naudmenų plotas, kuriame laikomasi ekologinio žemės ūkio reikalavimų;

3.8. **žemės ūkio naudmenos** (toliau – naudmenos) – dirbamoji žemė, sodai, pievos, ganyklos, naudojamos arba tinkamos naudoti žemės ūkio augalams auginti;

3.9. **žemės ūkio valda** – žemės ūkio veiklos ar alternatyviosios veiklos subjekto plėtojamos žemės ūkio veiklos ir (ar) alternatyviosios veiklos gamybos vienetų visuma, susijusi bendrais teisiniais, technologiniais ir ekonominiais santykiais;

3.10. **žemės ūkio valdos ar jos dalies perdavimas** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų ir kitų šio registro administravimą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka atliekamas žemės ūkio valdai priklausančių objektų nuosavybės teisės ar jų dalies nuosavybės teisės ar naudojimo teisės perdavimas nuomos, panaudos ar kitais pagrindais kitam žemės ūkio veiklos subjektui, paliekant tą patį unikalų valdos atpažinties kodą;

3.11. kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programoje, Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatyme, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatyme, Tiesioginių išmokų administravimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

III. PRIEMONĖS PRIORITETAİ, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSNIAI TIKSLAI

4. Priemonės prioritetai:

- 4.1. su žemės ūkiu susijusių ekosistemų atkūrimas, išsaugojimas ir pagerinimas;
- 4.2. dirvožemio erozijos prevencija, dirvožemio kokybės išsaugojimas ir gerinimas.

5. Priemonės tikslinės sritys:

5.1. biologinės įvairovės atkūrimas, išsaugojimas ir didinimas, įskaitant „Natura 2000“ vietoves, teritorijas, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, ūkininkauti skirtas gamtinių požiūriu didelės vertės teritorijas;

5.2. dirvožemio apsauga nuo degradavimo ir dirvožemio anglies dvideginio praradimo, taikant tinkamą augalų sėjomainą ir ariamąją žemę apsėjant žieminėmis kultūromis.

6. Priemonės kompleksiniai tikslai:

6.1. užtikrinti kokybiškų maisto produktų gamybą ir vartotojų aprūpinimą kokybiškais maisto produktais;

6.2. mažinti aplinkos taršą bei saugoti biologinę įvairovę, prisidėti prie aplinkos apsaugos žemės ūkyje bei tausios ūkinės veiklos įvairinimo.

IV. REMIAMOS VEIKLOS

7. Pagal priemonę remiamos šios veiklos:

- 7.1. „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“;
- 7.2. „Parama ekologiniam ūkininkavimui“.

V. GALIMI PAREIŠKĖJAI

8. Paramos gali kreiptis ūkininkai ir juridiniai asmenys:

8.1. ankstesniais paraiškų rinkimo metais pateikę paramos paraiškas įgyvendinti tęstinius įsipareigojimus tuose pačiuose laukuose nedidindami paramos paraiškose pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „Ekologinis ūkininkavimas“ ir pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programą „Ekologinis ūkininkavimas“ deklaruoto ploto;

8.2. didinantys deklaruotus plotus pagal Priemonę, tačiau ne didesniame plote nei 2015 m. pareiškėjo buvo prašyta paramos paraiškoje pagal Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisykles, ir įsipareigojantys po paramos paraiškos pateikimo visoje valdoje vykdyti ekologinę žemės ūkio gamybą visu įsipareigojimų pagal Priemonę laikotarpiu. Įsipareigojimų laikotarpis skaičiuojamas naujai deklaruotiems pagal Priemonę plotams, o ankstesniais paraiškų teikimo metais pateiktų paramos paraiškų plotams įsipareigojimų laikotarpis nekinta;

8.3. prisiimantys naujus įsipareigojimus pagal Priemonę paramai už sodus, uogynus, daržoves ir bulves gauti. Jei pareiškėjai šiuose plotuose įsipareigojimų laikotarpiu augins kitus nei šiame papunktyje nurodytus pasėlius, parama tais metais už šiuos plotus neteikiama. Šio papunkčio reikalavimas netaikomas šių taisyklių 8.2 ir 8.4 papunkčiuose nurodytiems pareiškėjams;

8.4. 2015 m. pabaigę įgyvendinti įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programą „Ekologinis ūkininkavimas“ prisiimdami naujus įsipareigojimus pagal Priemonę:

8.4.1. nedidinantys buvusio deklaruoto ploto pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programą „Ekologinis ūkininkavimas“;

8.4.2. didinantys deklaruotus plotus lyginant su buvusiais deklaruotais plotais pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programą „Ekologinis ūkininkavimas“, tačiau ne didesniame plote nei 2015 m. pareiškėjo buvo prašyta paramos paraiškoje pagal Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisykles, ir įsipareigojantys po paramos paraiškos pateikimo visoje valdoje vykdyti ekologinę žemės ūkio gamybą visu įsipareigojimų pagal Priemonę laikotarpiu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

9. Pareiškėjas laikomas įgyvendinančiu Priemonę nuo paramos paraiškos pateikimo dienos. Paramos paraiškos forma ir paramos paraiškos pildymo instrukcija pateikiama Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

10. Pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo mirties atveju parama gali būti mokama įsipareigojimų perėmėjui, jeigu jis teisių perėmimo metu atitinka pareiškėjams keliamus tinkamumo kriterijus, laikosi ir vykdo prisiimtus įsipareigojimus.

11. Pareiškėjui draudžiama:

11.1. tyčia dalyti valdą siekiant gauti didesnę paramos sumą. Tyčiniu valdos dalijimu laikomi atvejai, kai nustačius valdos dalijimą ir Agentūrai paprašius, pareiškėjai Agentūros nustatyta tvarka nepateikia per pranešime nurodytą terminą prašomų įrodymų dokumentų;

11.2. kurti dirbtines sąlygas gauti paramą pagal Priemonę. Agentūra, savo nustatyta tvarka vertindama pareiškėjų atitiktį šiam reikalavimui, vadovaujasi reglamentu (EB) Nr. 2988/95, reglamentu (ES) Nr. 1305/2013, reglamentu (ES) Nr. 1306/2013, Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymu, SVVPI, Teisingumo teismo sprendimu byloje Nr. C-110/13 ir kitais teisės aktais, nurodytais šių taisyklių 1 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-677](#), 2015-09-09, paskelbta TAR 2015-09-09, i. k. 2015-13649

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

11¹. Pateikę paraiškas pareiškėjai vertinami, ar yra susijusios įmonės / kartu veikiančių fizinių asmenų grupė. Agentūra, vertindama pareiškėjų atitiktį šiam reikalavimui, vadovaujasi reglamentu (EB) Nr. 2988/95, reglamentu (ES) Nr. 1305/2013, reglamentu (ES) Nr. 1306/2013, Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymu, SVVPI, Teisingumo teismo sprendimu byloje Nr. C-110/13 ir kitais teisės aktais, nurodytais šių taisyklių 1 punkte

Papildyta punktu:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

VI. TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

12. Pareiškėjo tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis bei viešuosiuose registruose esančius duomenis. Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamas registruose esančiais duomenimis.

13. Pareiškėjas, kuris yra juridinis asmuo, neturi įsiskolinimų Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Sodra), o pareiškėjas, kuris yra fizinis asmuo, – tik Sodrai (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu). Ši nuostata netaikoma įstaigoms, kurių veikla yra finansuojama iš valstybės ar savivaldybės biudžeto, bei juridiniams asmenims, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti socialinio draudimo įmokų ir (arba) mokesčių mokėjimo terminai. Pareiškėjui nėra iškelta byla dėl bankroto arba jo įmonė yra likviduojama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-677](#), 2015-09-09, paskelbta TAR 2015-09-09, i. k. 2015-13649

Nr. [3D-31](#), 2016-01-25, paskelbta TAR 2016-01-25, i. k. 2016-01551

14. Pareiškėjui nėra iškelta byla dėl bankroto arba jo įmonė / veikla yra likviduojama.

15. Pareiškėjas yra aktyvus žemės ūkio veiklos subjektas, kaip apibrėžta Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse.

16. Pareiškėjas savo vardu kaip valdos valdytojas yra įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 15

d. įsakymo Nr. 3D-278 „Dėl žemės ūkio valdų registravimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre“ nustatyta tvarka.

17. Lauko plotas, už kurį gali būti mokamos išmokos pagal priemonės veiklas turi būti ne mažesnis kaip 0,1 ha.

18. Bendras tinkamas paramai žemės ūkio naudmenų plotas, už kurį gali būti mokama kompensacinė išmoka, turi būti ne mažesnis kaip 1 ha.

19. Parama teikiama už veiklą, vykdomą tik Lietuvos Respublikos teritorijoje.

19.¹ Pareiškėjams pagal Priemonę parama neteikiama, jei jie yra perleidėjai pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos

Papildyta punktu:

Nr. [3D-677](#), 2015-09-09, paskelbta TAR 2015-09-09, i. k. 2015-13649

20. Pareiškėjas privalo kasmet deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir pasėlius.

21. Pareiškėjas privalo tvarkyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

VII. ĮSIPAREIGOJIMAI

22. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

22.1. laikytis įsipareigojimų pagal Priemonę 5 metus nuo pirmos paramos paraiškos pateikimo dienos iki paskutiniųjų įsipareigojimo metų nustatytos žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo pradžios dienos;

22.2. kasmet teikti paramos paraišką pagal Priemonės atitinkamas veiklas;

22.3 laikytis 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo ir panaikinančio reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OL 2007 L 189, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 517/2013 (OL 2013 L 158, p. 1), 2008 m. rugsėjo 5 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 889/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo įgyvendinimo taisyklės dėl ekologinės gamybos, ženklavimo ir kontrolės (OL 2008 L 250, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. balandžio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 354/2014 (OL 2014 L 106, p. 7) reikalavimų ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių, pavirtintų Žemės ūkio ministro įsakymu, ne trumpiau kaip priimtųjų įsipareigojimų laikotarpį;

22.4. įgyvendinantiesiems Priemonės veiklos sritį „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“, taikyti ekologinės gamybos praktiką ir metodus 2 arba 3 metų laikotarpiu. Paramos teikimo pagal šią Priemonės veiklą terminas priklauso nuo auginamų augalų. Jei lauke auginamos vienmetės kultūros arba daugiametės žolės, didžiausias galimas terminas yra 2 metai, jei lauke auginamos daugiametės kultūros – 3 metai.

Tais atvejais, kai sertifikavimo įstaiga laukui nustato trumpesnius pereinamojo laikotarpio baigties terminus ir tai patvirtina išduodama ekologinės gamybos statuso patvirtinamąjį dokumentą ir nutarimo dėl ekologinės gamybos išrašą, taikomas trumpesnis šios Priemonės veiklos įgyvendinimo terminas ir mokamos pagal veiklą „Parama ekologiniam ūkininkavimui“ nustatytos išmokos. Pasibaigus didžiausiam galimam terminui pagal Priemonės veiklą „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“, nepriklausomai nuo sertifikavimo įstaigos išduoto patvirtinamojo dokumento ir nutarimo dėl ekologinės gamybos išrašo pobūdžio, už šį lauką mokamos pagal Priemonės veiklos sritį „Parama ekologiniam ūkininkavimui“ nustatytos išmokos. Pasibaigus įsipareigojimų pagal Priemonės veiklos sritį „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“ laikotarpiui pareiškėjas turi vykdyti tęstinę veiklą pagal Priemonės veiklos sritį „Parama ekologiniam ūkininkavimui“. Bendras įsipareigojimų laikotarpis pagal Priemonės veiklas „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“ ir „Parama ekologiniam ūkininkavimui“ nustatytas šių taisyklių 22.1 papunktyje;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

22.5. veiklą vykdyti tik paramos paraiškoje nurodytuose deklaruotuose plotuose (t. y. tuose pačiuose nurodytų kontrolinių žemės sklypų laukuose);

22.6. per įsipareigojimų laikotarpį, nuo pirmos paraiškos pateikimo datos nesumažinti paramos paraiškoje nurodytų plotų daugiau kaip 10 proc. pagal Priemonę;

22.7. per įsipareigojimų laikotarpį, nuo pirmos paraiškos pateikimo datos paramos paraiškoje nurodytus plotus gali sumažinti ne daugiau kaip 15 proc., esant vienai iš šių sąlygų:

22.7.1. kai, atlikus kadastrinius (geodezinius matavimo prietaisais) ar geodezinius žemės matavimus, nustatomi žemės plotų pakitimai, ir kai, atlikus kadastrinius žemės matavimus, nustatomi žemės plotų pakitimai;

22.7.2. kai paramos paraiškoje kontroliniai žemės sklypai pažymėti kodu bl3 (tai sklypai, kuriuose vyraujantis dangos tipas yra neužstatyta (pastatais, statiniais, kitais infrastruktūros objektais) teritorija ir vyraujantis ūkinis naudojimas yra miško žemė (miškai, medžių grupės, krūmynai ir pan.);

22.7.3. kitais metais didinant pagal atitinkamas Priemonės veiklas deklaruotą plotą, teikiama nauja paraiška pagal šių taisyklių VI, VII skyriuose nustatytus reikalavimus. Šiuo atveju, pareiškėjui ir (arba) paramos gavėjui įsipareigojimų laikotarpis skaičiuojamas nuo naujos paraiškos pateikimo dienos už naujus deklaruotus plotus, o anksčiau pateiktos paramos paraiškos (paraiškų) įsipareigojimų laikotarpis nekinta;

22.8. visoje valdoje laikytis kompleksinės paramos reikalavimų, kurie apima valdymo reikalavimus ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimus, nurodytus Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų nustatymo ir Trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų nustatymo ir Trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“, geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, nurodytų Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 m., apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-932 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, aprašo patvirtinimo“ ir Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių 8.1–8.5 papunkčiuose nurodytų žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijų;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

22.9. sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra vykdoma veikla, laikomasi sąlygų, už ką buvo skirta kompensacinė išmoka;

22.10. Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) vykdomų patikrų ūkyje metu pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas Agentūros darbuotojui privalo pateikti buhalterinės apskaitos dokumentus. Šie dokumentai privalo būti saugomi visą prisiimtų įsipareigojimų laikotarpį ir metus jam pasibaigus;

22.11. teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams ir programos įgyvendinimo stebėsenai bei reikalingiems vertinimams atlikti;

22.12. kasmet pateikti informaciją (sudarytą buhalterinių apskaitos dokumentų pagrindu) sertifikavimo įstaigai apie užaugintą ir patiektą rinkai produkciją, nurodant produkto rūšį, pavadinimą, kiekį ir turimos produkcijos likučius pagal sertifikavimo įstaigos nustatytą formą taip:

22.12.1. einamaisiais metais iki sausio 15 d. pateikti informaciją apie visą praeitais metais užaugintą ir patiektą rinkai produkciją ir visos turimos produkcijos likučius;

22.12.2. jeigu, kaip nurodyta taisyklių 22.12.1 papunktyje, produkcija ar dalis produkcijos praeitais metais nebuvo patiekta rinkai – ne vėliau kaip iki einamųjų metų birželio 15 d. pateikti informaciją apie šios produkcijos patiekimą rinkai ir turimos produkcijos likučius nuo tų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d. (įskaitytinai).

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

22.13. plotuose, kuriuose bent metus auginami prie javų arba javų pašaro grupių priskiriami augalai kartą per įsipareigojimų laikotarpį, privalu auginti augalus, nurodytus 26 punkte.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2015-06-12, paskelbta TAR 2015-06-13, i. k. 2015-09258

22.14. visoje valdoje laikytis Pagrindinių reikalavimų, nurodytų taisyklių 3 priede.

22.15. paramos gavėjas įsipareigoja viešinti paramą pagal Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-31](#), 2016-01-25, paskelbta TAR 2016-01-25, i. k. 2016-01551

23. Paramos gavėjams, įgyvendinantiems Priemonę, parama už daugiameses žoles (tinkami augalai šiai pasėlių grupei nurodyti šių taisyklių 2 priede) mokama tik auginantiems jas sertifikuotame pagal reglamentą (EB) Nr. 834/2007 ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus plote, kurio ne daugiau kaip 2 ha tenka vienam sertifikuotam pagal reglamento (EB) Nr. 834/2007 ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus sutartiniam gyvuliui (toliau – SG) mažiau palankiose ūkininkauti teritorijose. Kitose teritorijose mokama tik auginantiems jas sertifikuotame pagal reglamentą (EB) Nr. 834/2007 ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus plote, kurio ne daugiau kaip 1,5 ha tenka vienam sertifikuotam pagal reglamentą (EB) Nr. 834/2007 ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus SG. Jei pareiškėjas prašo paramos už sertifikuotą daugiamečių žolių plotą pagal abi Priemonės veiklas, o daugiamečių žolių hektarui tenka mažiau SG nei nustatyta šiame punkte, pirmiausia parama skiriama už daugiameses žoles pagal Priemonės veiklą „Parama ekologiniam ūkininkavimui“. Jei dalis pareiškėjo laukų, kuriuose deklaruojamos daugiametės žolės, patenka į mažiau palankias ūkininkauti teritorijas, o atitinkančių pagal paramos taisykles hektarui tenka mažiau SG nei nustatyta šiame punkte, pirmiausia parama skiriama už daugiameses žoles, patenkančias į mažiau palankias ūkininkauti teritorijas. Tais atvejais, kai pareiškėjai paramos paraiškoje prašo paramos už daugiameses žoles, tačiau šiam plotui tenka mažiau SG, nei nustatyta šiame punkte, išmoka mokama tik už tą daugiamečių žolių plotą, kuriam tenka šiame punkte nustatytas SG skaičius.

Skaičiuojant SG imami sertifikavimo įstaigos išduotame nutarimo dėl ekologinės gamybos išrašė nurodyti tų metų, už kuriuos skaičiuojama parama, duomenys apie valdytojo ir (ar) partnerio vardu sertifikuotus gyvūnus. Įsipareigojimų laikotarpiu, nustatant ploto priskyrimą prie mažiau palankių ūkininkauti teritorijų, imami 2015 m. duomenys. Paramos gavėjams, įgyvendinantiems Priemonę, parama už daugiameses žoles mokama tik laikantiems gyvulius, nurodytus šių taisyklių 1 priede, išskyrus kiaules ir paukščius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-677](#), 2015-09-09, paskelbta TAR 2015-09-09, i. k. 2015-13649

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

24. Parama už vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus mokama tik paramos gavėjams, besiverčiantiems specializuota vaistažolininkystės, aromatinių prieskoninių augalų auginimo veikla (pajamos iš šios specializuotos produkcijos gamybos turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. pajamų, gaunamų iš žemės ūkio veiklos, išskyrus paramos gavėjus, paramos paraiškoje deklaruojančius mažiau kaip 1 ha šiame punkte nurodytų augalų), perdirbantiems produkciją ūkyje arba parduodantiems žaliavą įmonėms, perdirbančioms šios rūšies produkciją. Parama teikiama už ne didesniame kaip 20 ha plote auginamus šios pasėlių grupės augalus. Pajamos iš specializuotos produkcijos gamybos nuo pajamų, gaunamų iš žemės ūkio veiklos, apskaičiuojamos analogiškai pagal Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodiką (toliau – Metodika), patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m.

vasario 26 d. įsakymu Nr. 3D-66 „Dėl Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodikos patvirtinimo“. Paramos gavėjai turi pateikti Agentūrai kasmet paramos teikimo laikotarpiu iki vasario 28 d. už praėjusių ataskaitinių metų laikotarpį (nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.) užpildytą ir nustatyta tvarka patvirtintą pažymą apie žemės ūkio veiklos subjekto pajamas per praėjusius kalendorinius metus (pažymos forma nurodyta šios Metodikos priede), išskyrus atvejus, kai produkcija yra sandėliuojama 53.6 papunktyje nustatyta tvarka. Pajamos, gautos iš specializuotos vaistažolininkystės, aromatinių prieskoninių augalų produkcijos gamybos, nurodomos šios pažymos 1.1.5 papunktyje. Pajamų, gautų iš specializuotos vaistažolininkystės, aromatinių prieskoninių augalų produkcijos gamybos, palyginus jas su pajamomis, gautomis iš žemės ūkio veiklos, lyginamoji dalis (procentais) apskaičiuojama pažymos 1.1.5 papunktyje nurodytą sumą padalijus iš šios pažymos 1.1 papunktyje nurodytos sumos ir gautą dalmenį padauginus iš 100.“

Paramos gavėjai, perdirbantys šiame punkte nurodytą produkciją, ir įmonės, kurioms tiekiamą šiame punkte nurodyta užauginta žaliava, turi turėti maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą šiame punkte nurodytai perdirbimo veiklai arba būti įregistruoti į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Maisto tvarkymo subjektų registrą, kaip numatyta Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“, arba turėti veterinarinio patvirtinimo numerį, kaip numatyta Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo tvarkos apraše, patvirtintame Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. B1-738 „Dėl Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-677](#), 2015-09-09, paskelbta TAR 2015-09-09, i. k. 2015-13649

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

25. Parama už javus pašarams (tinkami šios pasėlių grupės augalai nurodyti 2 priedo III skyriuje) mokama tik už sertifikuotą javų pašarams plotą, kurio ne daugiau kaip 1 ha tenka vienam SG (galvijų, kiaulių ir (arba) paukščių), nurodytam šių taisyklių 1 priede ir sertifikuotam pagal reglamento (EB) Nr. 834/2007 ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus. Jei pareiškėjas prašo paramos už sertifikuotą javų pašarams plotą pagal abi šios Priemonės veiklas, o šių plotų hektarui tenka mažiau SG, nei nustatyta šiame punkte, pirmiausia parama skiriama už javus pašarams pagal Priemonės veiklą „Parama ekologiniam ūkininkavimui“. Tais atvejais, kai pareiškėjai paramos paraiškoje prašo paramos už sertifikuotą javų pašarams plotą, tačiau šiam plotui tenka mažiau SG, nei nustatyta šiame punkte, išmoka už deklaruotą javų pašarams plotą, kuriam neteko šiame punkte nustatyto SG, mokama kaip už javus (tinkami šios pasėlių grupės augalai nurodyti 2 priedo II skyriuje).

Skaičiuojant SG imami sertifikavimo įstaigos išduotame nutarimo dėl ekologinės gamybos išraše nurodyti tų metų, už kuriuos skaičiuojama parama, duomenys apie valdytojo ir (ar) partnerio vardu sertifikuotus gyvūnus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-677](#), 2015-09-09, paskelbta TAR 2015-09-09, i. k. 2015-13649

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

26. Kompensacinė išmoka už daugiamečių žolių įsėlį mokama už tuos laukus, kuriuose auginami prie šios grupės priskirti augalai, nurodyti 2 priede, arba daugiamečių žolių mišiniai su vyraujančiais 2 priede nurodytais augalais. Pareiškėjai, kurių laukuose bent metus auginami prie javų arba javų pašaro grupių priskiriami augalai, per 5 metų išipareigojimų laikotarpį ne trumpiau nei 1 metus, bet ne ilgiau nei 2 metus, nurodytuose laukuose privalo įsėti daugiamečių žolių įsėlį. Parama už daugiamečių žolių įsėlį bus mokama tais metais, kai bus auginamos daugiamečių žolės.

Daugiametės žolės galima įsėti į pasėlį arba sėti einamaisiais metais, tačiau tokiu atveju sėja turi būti atliekama ne vėliau kaip iki liepos 10 d.

Šio punkto reikalavimai laikomi įgyvendintais tais atvejais, kai atitinkamuose laukuose yra auginamos daugiametės žolės sėklai (jei paramos paraiškoje deklaruotos daugiametės žolės sėklai nesertifikuojamos pagal dauginamajai medžiagai keliamus reikalavimus, išmoka už šių kultūrų plotą mokama kaip už daugiamečių žolių įsėlį, jeigu jį sudaro šių taisyklių 2 priedo VII skyriuje nurodyti augalai) arba įsėjamos daugiametės žolės ar jų mišiniai gyvulių pašarui. Už paramos paraiškoje deklaruoto daugiamečių žolių įsėlio ploto dalį, kuri atitinka šių Taisyklių 23 punkte nustatytą SG, mokama už daugiametės žolės nustatyto dydžio išmoka, o už tą ploto dalį, kuri neatitinka šių Taisyklių 23 punkte nustatyto SG, mokama kaip už daugiamečių žolių įsėlį, jeigu jį sudaro šių taisyklių 2 priedo VII skyriuje nurodyti augalai arba daugiamečių žolių mišiniai su vyraujančiais 2 priedo VII skyriuje nurodytais augalais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

27. Kompensacinė išmoka už javus, daugiametės žolės sėklai (tinkami šios pasėlių grupės augalai nurodyti šių taisyklių 2 priede) mokama pareiškėjams, kurie augina javus arba daugiametės žolės sėklai. Pareiškėjai ar paramos gavėjai, pretenduojantys į šią išmoką, privalo atitikti dauginamosios medžiagos tiekėjui keliamus reikalavimus, būti įtraukti į atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašą arba privalo turėti sutartis su dauginamosios medžiagos tiekėjais. Taip pat remiamas pasėlis turi būti aprobuotas Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, o gautas derlius sertifikuotas pagal dauginamajai medžiagai keliamus reikalavimus iki kitų metų birželio 15 d. Jei paramos paraiškoje deklaruoti javai sėklai nėra sertifikuoti pagal dauginamajai medžiagai keliamus reikalavimus, mokama už javų pasėlius nustatyto dydžio išmoka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

28. *Neteko galios nuo 2016-04-08*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

29. Pareiškėjas einamaisiais metais gali prašyti kompensacinės išmokos tik už to paties lauko vienu pasėlių deklaravimo kodu deklaruotą pasėlį.

30. Pareiškėjai, deklaruodami tuos pačius plotus, gali dalyvauti įgyvendinant šias Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones: „Su NATURA 2000 ir vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių“ ir „Ekologinis ūkininkavimas“.

31. Pareiškėjai negali deklaruoti tų pačių plotų pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas, kuriuos įsipareigojo tvarkyti pagal Priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ veiklas, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“.

VIII. KVIETIMAS TEIKTI PARAIŠKAS

32. Kvietimą teikti paramos paraiškas skelbia Agentūra pagal ministerijos sudarytą grafiką. Kvietimas skelbiamas, bent viename iš šalies dienraščių ir Agentūros bei ministerijos interneto svetainėse (ministerijos – www.zum.lt, Agentūros – www.nma.lt).

33. Kvietimas gali būti skelbiamas ir kituose leidiniuose, internete bei kitais būdais.

34. Terminas, iki kurio priimamos pavėluotai pateiktos paramos paraiškos, nurodomas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse. Paramos paraiškos, pateiktos pasibaigus paramos paraiškų priėmimo terminui, nepriimamos.

IX. ADMINISTRAVIMO PROCEDŪROS

35. Priemonę administruoja Agentūra pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus.

36. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas:

36.1. atitinkamų metų Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka pateikia paramos paraišką ir įbraižo deklaruojamus laukus;

36.2. pildydamas paraišką Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (toliau – PPIS) nurodo, kad atnauja valdos duomenis, jeigu nuo ankstesnio valdos atnaujinimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre iki paraiškos pateikimo dienos pareiškėjo žemės ūkio valdoje neįvyko pasikeitimų. Jei valdoje vyko pasikeitimai, pareiškėjas su pasikeitimų įrodymo dokumentais kreipiasi į seniūnijos darbuotoją, kuris atnauja valdos duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo valdų registre teisės aktų nustatyta tvarka iki einamųjų metų gruodžio 31 d.;

36.3. pildydamas paraišką, nurodo duomenis apie praėjusiais metais valdoje panaudotas trąšas.

37. Pavėluotai paraiškos priimamos iki Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyto pavėluotai pateiktų paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos. Už kiekvieną pavėluotą darbo dieną išmokų už plotą suma mažinama 1 proc. Pasibaigus pavėluotai teikiamų paraiškų priėmimo terminui, paraiška priimama Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

38. Jei pareiškėjas nori pakeisti paraiškos pirmajame lape nurodytus duomenis, jis tai gali padaryti nuo paraiškos pateikimo iki paramos gavimo dienos. Pasibaigus paraiškų priėmimo terminui, paraiškoje nurodyta banko sąskaita ar ryšio duomenys (adresas, telefonas, faksas, el. pašto adresas) gali būti tikslinami raštu pateikus prašymą Agentūrai arba per Agentūros informacinį portalą (toliau – Portalas). Teikiant Agentūrai prašymus pakeisti banko sąskaitą, į kurią bus pervedamos paramos lėšos, prašymą pasirašiusiojo asmens parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba seniūno Lietuvos Respublikos notariato įstatymo nustatyta tvarka. Paliudyti pasirašiusiojo asmens parašo tikrumą taip pat gali Agentūros darbuotojas.

39. Pareiškėjas laikomas informuotu apie paraiškoje esančias klaidas Tiesioginių išmokų administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

40. Įgyvendinantiesiems Priemonę parama mokama atsižvelgiant į deklaruotą ir sertifikuotą plotą: jei sertifikuotas gamybai plotas didesnis kaip deklaruotas, parama mokama tik už deklaruotą plotą; jei sertifikuotas gamybai plotas mažesnis už deklaruotą, parama mokama tik už sertifikuotą plotą. Šiuo atveju pareiškėjui ir (arba) paramos gavėjui taikomos taisyklėse numatytos sankcijos dėl neteisingo deklaravimo. Jei atliekama patikra vietoje, parama apskaičiuojama pagal patikros metu nustatytą plotą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

41. Parama skiriama tiek ekologinės gamybos ūkiams, tiek pereinamojo į ekologinę gamybą laikotarpio ūkiams.

42. Pareiškėjų deklaruoti laukai, kurie yra sertifikuoti pagal ekologinio ūkininkavimo taisyklių nuostatas, atitinka žalinimo išmokos reikalavimus ir jiems skiriama žalinimo išmoka, kaip numatyta Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse.

43. Parama pareiškėjams mokama taip:

43.1. kompensacinė išmoka pagal Priemonės veiklą „Parama ekologiniam ūkininkavimui“ mokama 100 proc., įvertinus paraišką (nenustačius neatitikčių, vėliausiai iki kitų metų balandžio 30 d.), o jeigu buvo nustatyta neatitikčių, išmoka mokama vėliausiai iki kitų metų birželio 30 d.;

43.2. kompensacinė išmoka pagal Priemonės veiklą „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“ mokama 100 proc., įvertinus paraišką (nenustačius neatitikčių, vėliausiai iki kitų metų balandžio 30 d.), o jeigu buvo nustatyta neatitikčių, išmoka mokama vėliausiai iki kitų metų birželio 30 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

44. Savivaldybės (seniūnijos), Agentūra ir ŽŪIKVC vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nurodytas funkcijas.

45. Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimų tinkamo laikymosi tinkamą kontrolę ir sertifikavimą vykdo ekologinę žemės ūkio ir maisto produktų gamybą sertifikuojanti žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinta sertifikavimo įstaiga.

46. Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimas vykdomas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka.

X. PARAMOS DYDIS

47. Už laukus, kuriuose įgyvendinama Priemonės veikla „Parama ekologiniam ūkininkavimui“, kompensacinė išmoka mokama kiekvienais metais per įsipareigojimų laikotarpį ir skiriama už:

- 47.1. javus – 218 Eur už 1 ha;
- 47.2. javus pašarams – 232 Eur už 1 ha;
- 47.3. javus, daugiameses žolės sėklai – 273 Eur už 1 ha;
- 47.4. daugiamečių žolių įsėlį – 59 Eur už 1 ha;
- 47.5. daugiameses žolės – 176 Eur už 1 ha;
- 47.6. daržoves, bulves – 525 Eur už 1 ha;
- 47.7. vaistažolės, aromatinius ir prieskoninius augalus – 487 Eur už 1 ha;
- 47.8. uogynus ir sodus – 518 Eur už 1 ha.

48. Už laukus, kuriuose įgyvendinama Priemonės veikla „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“, kompensacinė išmoka mokama kiekvienais metais per įsipareigojimų laikotarpį ir skiriama už:

- 48.1. javus – 238 Eur už 1 ha;
- 48.2. javus pašarams – 247 Eur už 1 ha;
- 48.3. javus, daugiameses žolės sėklai – 298 Eur už 1 ha;
- 48.4. daugiamečių žolių įsėlį – 59 Eur už 1 ha;
- 48.5. daugiameses žolės – 182 Eur už 1 ha;
- 48.6. daržoves, bulves – 525 Eur už 1 ha;
- 48.7. vaistažolės, aromatinius ir prieskoninius augalus – 516 Eur už 1 ha;
- 48.8. uogynus ir sodus – 534 Eur už 1 ha.

48¹. Jei Priemonės įgyvendinimo laikotarpiu visa prašoma paramos suma viršija visą Priemonei skirtą sumą, išmokų dydžiai, nustatyti šių taisyklių 47–48 punktuose, gali būti mažinami visiems pareiškėjams, nuo 2016 m. prisiėmusiems įsipareigojimus pagal Priemonę 2016 m. įsipareigotiems plotams.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

49. Tais atvejais, kai metinė bendroji pareiškėjų pagal Priemonę prašoma paramos suma einamaisiais metais viršija bendrą numatytą metinę paramos sumą, taikomas paramos mažinimas pareiškėjams, pagal Priemonę prašantiems paramos daugiau nei už 200 ha. Plotas iki 200 ha laikantis paramos paraiškoje deklaruotų pasėlių proporcijos pagal atitinkamas augalų grupes (pasėlius) yra remiamas 100 proc. Plotas, viršijantis 200 ha, laikantis paramos paraiškoje deklaruotų pasėlių proporcijos pagal atitinkamas augalų grupes (pasėlius) yra remiamas 70 proc.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

XI. SANKCIJŲ TAIKYMAS

50. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“.

51. Paramos gavėjui nesilaikant prisiimtų įsipareigojimų ir (arba) pažeidžiant kitus teisės aktų reikalavimus numatomos trys privalomų sankcijų rūšys: paramos sumažinimas, paramos neskyrimas ir (arba) reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos. Paramos sumažinimas, paramos neskyrimas ir (arba) reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos taikomas einamaisiais metais deklaruotų duomenų pagrindu neatsižvelgiant į įsipareigojimų galiojimo laikotarpį.

52. Sankcijos dėl paramos paraiškos ar prašymo dėl paramos paraiškos duomenų keitimo, ne visų plotų deklaravimo, deklaruoto per didelio ploto taikomos pagal 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguoto reglamento (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai, II antraštinės dalies III skyriaus 13 straipsnį, IV skyriaus 17 ir 20 straipsnius.

53. Parama sumažinama, jei:

53.1. per įsipareigojimų laikotarpį nuo pirmoje paraiškoje nurodyto ploto paraiškoje nurodytas lauko plotas sumažinamas:

53.1.1. ne daugiau kaip 10 proc. ir sumažintų laukų plotų suma neviršija 22.6 papunktyje nurodytos pagal Priemonę leistinos ribos, parama einamaisiais metais nemokama tik už sumažintą plotą;

53.1.2. daugiau kaip 10 proc. ir sumažintų laukų plotų suma neviršija 22.6 papunktyje nurodytos pagal Priemonę leistinos ribos, parama einamaisiais metais nemokama tik už sumažintą plotą ir

paramos gavėjas grąžina visą už sumažintą plotą gautą paramą;

53.1.3. daugiau kaip 10 proc. ir sumažintų laukų plotų suma viršija 22.6 papunktyje nurodytą pagal Priemonę leistiną ribą, paramos gavėjas grąžina visą už sumažintą plotą gautą paramą ir trejiems ateinantiems metams, įvertinus sumažintą plotą, apskaičiuota paramos pagal Priemonę suma sumažinama 3 proc;

53.2. jeigu nuo pirmosios paraiškos pateikimo datos per įsipareigojimų laikotarpį atitinkama veikla vykdoma nebe tų pačių paraiškoje nurodytų kontrolinių žemės sklypų laukų plotuose, parama einamaisiais metais nemokama už tą plotą, kuris neatitinka paraiškoje nurodyto kontrolinio žemės sklypo lauko ploto;

53.3. jei nesilaikoma taisyklių 22.10 papunktyje nurodyto reikalavimo – tvarkyti buhalterinę apskaitą, išmoka mažinama 1 proc. visos apskaičiuotos paramos sumos pagal Priemonę;

53.4. jei nesilaikoma Pagrindinių reikalavimų, taikomos 3 priede nurodytos sankcijos;

53.5. jei nesilaikoma 22.4 papunktyje nustatyto reikalavimo pasibaigus nurodytam įsipareigojimų laikotarpiui pagal Priemonės veiklą „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“ vykdyti tęstinę veiklą pagal veiklą „Parama ekologiniam ūkininkavimui“, jau išmokėta paramos suma už 2 ar 3 metų įsipareigojimų laikotarpį susigrąžinama;

53.6. jei nesilaikoma šių taisyklių 22.12 papunktyje nustatytų reikalavimų, parama pagal Priemonę einamaisiais metais mažinama 50 proc.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

53.7. jei nustatomas šių taisyklių 11¹ punkte nurodyto reikalavimo pažeidimas, parama teikiama visus šiuos pareiškėjus Agentūros nustatyta tvarka skaičiuojant kaip vieną ir ji mažinama šių taisyklių 49 punkte nustatyta tvarka.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

54. Paramos neskyrimas taikomas:

54.1. kai paramos gavėjas, kurio prisiimti įsipareigojimai nėra pasibaigę, yra bankrutuojantis ar jo veikla likviduojama;

54.2. kai pareiškėjas neleidžia atlikti patikros vietoje visuose arba dalyje deklaruotų laukų, taikomos nuostatos dėl neteisingo deklaravimo. Jei pareiškėjas patikros vietoje metu neleidžia atlikti laikomų ūkinių gyvūnų patikros, nesudaro tinkamų sąlygų patikrai atlikti ar nepateikia dokumentų, susijusių su prisiimtų pagal Priemonę įsipareigojimų vykdymu, laikoma, kad jis įsipareigojimo nesilaiko (išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus, kai pareiškėjui, neturinčiam reikiamų dokumentų patikros vietoje metu, leidžiama per nustatytą laikotarpį pateikti juos Agentūrai);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

54.3. kai dėl neleistinų ekologinėje gamyboje naudoti sintetinių cheminių medžiagų ar genetiškai modifikuotų organizmų panaudojimo sertifikavimo įstaigos buvo pritaikyta jos nustatyta poveikio priemonė, sertifikavimo įstaigos sertifikuojant įvardijama kaip „laukai, neatitinkantys ekologinės gamybos reikalavimų“, parama pirmą kartą pažeidus reikalavimą pagal Priemonę pažeidimo nustatymo metais neskiriama;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2015-06-12, paskelbta TAR 2015-06-13, i. k. 2015-09258

54.4. kai nesilaikoma 26 punkte nurodyto reikalavimo, parama einamaisiais metais už tuos laukus neskiriama;

54.5. jeigu sertifikavimo įstaiga sertifikuo dama lauką jį įvardija kaip „neauginami kultūriniai augalai“, „neįdirbtas juodasis pūdymas“, „ypatingai mažas derlius“, „derliaus nėra“, sodai, uogynai „neatitinkantys technologinių reikalavimų“, „nenuimtas derlius“, „neatitinkantys sėjomainos reikalavimų“, „nesilaikoma dirvožemio gerinimo reikalavimų“, „neatitinkantys augalų tankio reikalavimų“, parama einamaisiais metais už šiuos laukus neskiriama.

Tais atvejais, kai pareiškėjo laukai sertifikuojant buvo įvardyti kaip „ypatingai mažas derlius“, tačiau jie buvo paveikti nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, nurodytų reglamento (EB) Nr. 1306/2013 2 straipsnio 2 punkto c dalyje, ir pareiškėjas per 15 darbo dienų nuo dienos, kurią pareiškėjui ar jo įgaliotam asmeniui atsiranda galimybė tai padaryti, pateikė Agentūrai nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių patvirtinimo dokumentus (paaiškinimą ir informaciją pagrindžiančius dokumentus), pareiškėjui šiame papunktyje nurodyta sankcija netaikoma;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

54.6. jei paramos gavėjas, pretenduojantis gauti išmoką už javus, daugiameses žoles sėklai, einamaisiais metais nėra įtrauktas į atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašą arba nėra sudaręs sutarčių su dauginamosios medžiagos tiekėjais, arba remiamas pasėlis nėra aprobuotas Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka, parama pagal Priemonę einamaisiais metais už šiuos laukus nemokama;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

54.7. Neteko galios nuo 2016-04-03;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

54.8. jei paramos gavėjas, pretenduojantis gauti išmoką už vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus, neatitinka 24 punkto reikalavimų, parama einamaisiais metais pagal remiamą augalų grupę nemokama.

54.9. jei nustatomas šių taisyklių 11 punkte nurodytų reikalavimų pažeidimas, parama pagal Priemonę nemokama;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

54.10. Pareiškėjui nepateikus dokumentų, nurodytų 24 punkte, parama pagal Priemonę už deklaruotus vaistažolių, aromatinių ir prieskoninių augalų plotus neskiriama.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-677](#), 2015-09-09, paskelbta TAR 2015-09-09, i. k. 2015-13649

54.11. jei nesilaikoma šių taisyklių 8.2 papunkčio reikalavimo vykdyti ekologinę gamybą visoje valdoje, parama pagal Priemonę pažeidimo nustatymo metais neskiriama;

Papildyta punktu:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

54.12. tais atvejais, kai pareiškėjai paramos paraiškoje prašo paramos už daugiameses žoles, tačiau šiam plotui tenka mažiau SG, nei nustatyta šių taisyklių 23 punkte, parama už daugiamečių žolių plotą, kuriam teko mažiau SG, nei nustatyta šių taisyklių 23 punkte, neskiriama.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

55. Reikalavimas grąžinti visą sumokėtą paramą taikomas:

55.1. jei nutraukiamas įsipareigojimų pagal Priemonę vykdymas, nepasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui;

55.2. per įsipareigojimų laikotarpį pakartotinai padarius tą patį pažeidimą, numatytą šių taisyklių 54.2 ir 54.3 papunktyje;

56. Šių taisyklių 55.1 papunkčio nuostata netaikoma:

56.1. kai valdos perėmėjas su valda arba dalimi valdos perima perleidėjo priisimtus įsipareigojimus;

56.2. kai nuomojamos ar panaudos sutarties pagrindu valdomos valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutartis nutraukiama valstybės iniciatyva;

56.3. kai pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas nesilaiko įsipareigojimų dėl objektyvių aplinkybių (laukas ar jo dalis paimami visuomenės poreikiams, laukui ar jo daliai nustatomas servitutas ar pan.) ir jeigu pareiškėjas nuo šiame papunktyje nurodytų aplinkybių sužinojimo raštu informavo Agentūrą.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2015-06-12, paskelbta TAR 2015-06-13, i. k. 2015-09258

57. Jei pažeidimai buvo padaryti dėl aplinkybių, nurodytų reglamento (EB) Nr. 1306/2013 2 straipsnio 2 dalyje, sankcijos netaikomos.

58. Paramos gavėjas ar jo įgaliotasis asmuo raštu praneša Agentūrai apie šių taisyklių 57 punkte numatytų aplinkybių atsiradimą, kartu pateikdamas įrodymo dokumentus, per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kurią paramos gavėjas ar jo įgaliotasis asmuo gali tai padaryti.

59. Sankcijos už kompleksinės paramos reikalavimų nesilaikymą numatytos atskirame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakyme.

60. Einamaisiais metais taikomų sankcijų suma negali viršyti 100 proc. mokėtinos paramos sumos.

61. Agentūra turi teisę ankstesniais ar einamaisiais metais pateiktas paraiškas administruoti iš naujo bei priimti sprendimus dėl reikalavimo grąžinti visą ar dalį išmokėtos paramos sumos ir (arba) taikyti kitas poveikio priemones už su prašoma arba gauta parama susijusių įsipareigojimų nevykdymą ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymą, atlikusi administracinį patikrinimą ir (arba) patikrą vietoje tada, kai pareiškėjas nesilaikė paramos suteikimo ar paraiškoje numatytų reikalavimų, arba pažeidė paramos gavimo ir naudojimo sąlygas. Už paramai netinkamą plotą, nustatytą atnaujinus KŽS_DB5LT arba einamųjų metų patikros vietoje metu, išmokėta parama iš deklaravusių pareiškėjų susigrąžinama už ketverius metus (arba, Agentūrai pagal jos nustatytą tvarką išnagrinėjus ir nustačius atvejus, kai plotas paramai netinkamas mažiau nei ketverius metus – už tiek metų, kiek plotas buvo netinkamas paramai) skaičiuojant nuo metų, kuriais buvo padarytas (užfiksuotas) pažeidimas, tačiau ne ilgiau nei iki paskutiniųjų prieš tai darytų ortofotografinių žemėlapių metų (arba, Agentūrai pagal jos nustatytą tvarką išnagrinėjus ir nustačius atvejus, kai plotas paramai netinkamas ilgiau nei iki paskutiniųjų prieš tai darytų ortofotografinių žemėlapių metų – už tiek metų, kiek plotas buvo netinkamas paramai, bet ne daugiau kaip už ketverius metus).

XII. VALDOS PERDAVIMAS

62. Žemės ūkio valdos išregistravimo atveju, kai valda išregistruojama iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pareiškėjas nebetenka teisės į jam priklausiusią paramą, o tais atvejais, kai parama ar jos dalis iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pareiškėjui jau išmokėta, jis privalo paramą grąžinti.

63. Paramos gavėjui perdavus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre įregistruotą valdą, parama teikiama valdos perėmėjui. Valda arba dalis valdos, perduota valdos perėmėjui, gali būti perduota su nedideliu valdos ploto, kurio atžvilgiu taikomi įsipareigojimai, sumažinimu, tai yra iki 10 proc. imtinai.

64. Jei visa valda arba dalis valdos perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paramos paraišką, bet dar neįvykdęs visų reikalavimų, nustatytų pagal Priemonę valdos perdavėjui parama neskiriama. Tokiu atveju parama skiriama valdos perėmėjui, jei:

64.1. valdos arba dalies valdos perėmėjas nuo einamųjų metų Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyto paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos informuoja Agentūrą arba savivaldybę (seniūniją) pagal valdos registravimo vietą apie valdos perėmimą, pateikdamas pranešimą apie valdos perėmimą, prašymą skirti paramą bei valdos perėmimo fakto patvirtinimo dokumentus (žemės, kito nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kitos sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

64.2. valdos arba dalies valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir vykdyti reikalavimus, kurie kyla iš perdavėjo paramos paraiškos pagal Priemonę;

64.3. valdos perdavėjas neturi įsiskolinimų Agentūrai, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui (netaikoma perdavėjams, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti socialinio draudimo įmokų ir (arba) mokesčių mokėjimo terminai).

65. Valdos arba dalies valdos perdavėjas pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų reikalavimus per 30 kalendorinių dienų nuo valdos perdavimo dienos privalo atnaujinti pasikeitusius valdos registravimo duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre.

66. Jei visa valda arba dalis valdos perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paramos paraišką ir yra įvykdęs visus reikalavimus, nustatytus pagal Priemonę, jis turi informuoti Agentūrą apie valdos perdavimą (išskyrus valdos perdavėjo mirties atvejus, kai prisiimti atsakomybę

toliau laikytis įsipareigojimų ir informuoti Agentūrą apie valdos perėmimą pagal šių taisyklių 64.1 ir 64.2 papunkčiuose nustatytus reikalavimus turi valdos perėmėjas).

67. Valdos arba dalies valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų, kurie kyla iš perdavėjo paraiškos gauti paramą pagal Priemonę.

XIII. SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

68. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, nesutinkantis su Agentūros priimtais sprendimais ar veiksmais (neveikimu), turi teisę juos apskųsti.

69. Agentūros konkrečių valstybės tarnautojų ir (arba) darbuotojų veiksmus (neveikimą) pareiškėjas gali apskųsti Agentūros direktoriui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

70. Agentūros sprendimai arba veiksmai (neveikimas) gali būti skundžiami Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

XIV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

71. Už paraiškos bei kitus duomenis atsako juos pateikę pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai.

72. Už paraiškų ir kitų dokumentų priėmimą, registravimą, pirminį patikrinimą ir įvedimą į paraiškų priėmimo informacinę sistemą atsakingos savivaldybės.

73. Už paraiškų administravimą, administracinę patikrą, patikrą vietoje ir nuotolinę patikrą, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą bei sankcijų taikymą paramos gavėjams, lėšų apskaitą, ataskaitų teikimą atsako Agentūra.

74. Už Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimų laikymosi tinkamą kontrolę ir sertifikavimą atsako ekologinę žemės ūkio ir maisto produktų gamybą sertifikuojanti žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinta sertifikavimo įstaiga.

75. Pareiškėjai, gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėtų išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

76. Pasikeitus šioms Taisyklėms nauji reikalavimai nuo jų įsigaliojimo dienos taikomi vienodai visiems pareiškėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.

**SKIRTINGŲ RŪŠIŲ ŪKINIŲ GYVŪNŲ VIENETO ATITIKTIES SUTARTINIAM
GYVULIUI SĄRAŠAS**

1. Buliai, karvės ir kiti galvijai, vyresni nei 2 metų, arkliai, vyresni nei šešių mėnesių – 1 sutartinis gyvulys;
2. Galvijai nuo 6 mėnesių iki 2 metų – 0,6 sutartinio gyvulio;
3. Galvijai, jaunesni nei 6 mėnesių – 0,4 sutartinio gyvulio;
4. Kiaulės paršavedės, kuiliai – 0,5 sutartinio gyvulio;
5. Kitos kiaulės nuo 3 iki 8 mėn., kiaulės daugiau kaip 8 mėn. – 0,3 sutartinio gyvulio;
6. Avys, ožkos – 0,15 sutartinio gyvulio;
7. Vištos dedeklės – 0,014 sutartinio gyvulio;
8. Kiti naminiai paukščiai (broileriai, antys, kalakutai, žąsys) – 0,03 sutartinio gyvulio.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

PAGAL PRIEMONĘ „EKOLOGINIS ŪKININKAVIMAS“ REMIAMŲ AUGALŲ RŪŠIŲ SĄRAŠAS

I. SIEKiantiems gauti išmoką už daugiametės žoles

1. Aliejiniai ridikai	16. Paprastosios miglės
2. Baltieji dobilai	17. Paprastosios šunažolės
3. Baltosios smilgos	18. Pašariniai motiejukai
4. Barkūnai	19. Pelkinės miglės
5. Beginklės dirsuolės	
6. Esparcetai	20. Pievinės miglės
7. Facelijos	21. Pieviniai pašiaušėliai
	22. Raudonieji dobilai
8. Kultūrinės ganyklos	23. Raudonieji eraičinai
9. Kultūrinės pievos	24. Rausvieji dobilai
10. Liucernos	25. Rytiniai ožiarūčiai
11. Natūralios ganyklos	26. Smulkieji motiejukai
12. Natūralios pievos	27. Svidrės
13. Nendriniai dryžučiai	28. Tikrieji eraičinai
14. Nendriniai eraičinai	29. Žolių mišininiai
15. Paprastieji gargždeniai	

II. SIEKiantiems gauti išmoką už javus

1. Avižos	15. Linai
2. Baltosios garstyčios	16. Lubinai
3. Juodieji bastučiai (juodosios garstyčios)	17. Miežiai
4. Sareptiniai bastučiai (rudosios garstyčios)	18. Pašarinės pupos
5. Blakinės kalendros	19. Pupelės
6. Paprastieji kmynai	20. Rapsai
7. Sojos	21. Rugiai
8. Burnočiai	22. Soros
9. Grikiai	23. Saulėgražos
10. Javų mišiniai	24. Vikiai
11. Kukurūzai	25. Žirniai
12. Kviečiai	
13. Kvietrugiai	
14. Lęšiai	

III. SIEKiantiems gauti išmoką už javus pašarams

1. Avižos	10. Pašarinės pupos
2. Sojos	11. Pupelės
3. Javų mišiniai	12. Rapsai
4. Kukurūzai	13. Rugiai
5. Kviečiai	14. Soros

6. Kvietrugiai
7. Lęšiai
8. Lubinai
9. Miežiai

15. Saulėgrąžos
16. Vikiai
17. Žirniai

IV. SIEKiantiems gauti išmoką už daržoves ir bulves

1. Bulvės
2. Daržovės (išskyrus bulvines saulėgrąžas)
3. Pašariniai runkeliai

V. SIEKiantiems gauti išmoką už uogynus

1. Agrastai	8. Gervuogės
2. Aktinidijos	9. Gudobelės
3. Aronijos	10. Serbentai
4. Avietės	11. Spanguolės
5. Braškės	12. Svarainiai
6. Bruknės	13. Šaltalankiai
7. Erškėtrožės	14. Šilauogės

VI. SIEKiantiems gauti išmoką už sodus

1. Kriaušės
2. Obelys
3. Slyvos
4. Trešnės
5. Vyšnios

VII. SIEKiantiems gauti išmoką už daugiamečių žolių įsėlį

1. Baltieji dobilai	6. Liucernos
2. Barkūnai	7. Raudonieji dobilai
3. Esparcetai	8. Rausvieji dobilai
4. Facelijos	
5. Paprastasis gargždenis	

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [3D-677](#), 2015-09-09, paskelbta TAR 2015-09-09, i. k. 2015-13649

VIII. SIEKiantiems gauti išmoką už daugiameses žoles ar javus sėklai

Javai:

1. Avižos	13. Miežiai
2. Baltosios garstyčios	14. Pašarinės pupos
3. Juodieji bastučiai (juodosios garstyčios)	15. Rapsai
4. Sareptiniai bastučiai (rudosios garstyčios)	16. Rugiai
5. Paprastieji kmynai	17. Saulėgrąžos
6. Sojos	18. Vikiai
7. Grikiai	19. Žirniai
8. Kukurūzai	
9. Kviečiai	
10. Kvietrugiai	
11. Linai	
12. Lubinai	

Daugiametės žolės:

1. Aliejiniai ridikai
2. Baltieji dobilai
3. Baltosios smilgos
4. Esparcetai
5. Facelijos
6. Liucernos
7. Nendriniai eraičinai
8. Paprastieji gargždeniai
9. Paprastosios miglės
10. Paprastosios šunažolės

11. Pašariniai motiejukai
 12. Pelkinės miglės
 13. Pievinės miglės
 14. Pieviniai pašiaušėliai
 15. Raudonieji dobilai
 16. Raudonieji eraičinai
 17. Rausvieji dobilai
 18. Rytiniai ožiarūčiai
 19. Smulkieji motiejukai
 20. Svidrės
 21. Tikrieji eraičinai
-

**PRIEMONĖS „EKOLOGINIS ŪKININKAVIMAS“ PAGRINDINIAI
REIKALAVIMAI IR SANKCIJŲ DYDŽIAI**

Eil. Nr.	Pagrindiniai reikalavimai	Sankcija už pagrindinio reikalavimo nesilaikymą
1.	Laikytis sėjomainos reikalavimų. Tos pačios rūšies javai (išskyrus kmynus) tame pačiame lauke gali būti auginami ne ilgiau kaip 2 m. iš eilės.	5 proc. Pagal veiklas „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“ arba „Parama ekologiniam ūkininkavimui“ apskaičiuoto išmokų dydžio
2.	Jei žemės ūkio valdoje yra naudojami profesionaliajam naudojimui skirti augalų apsaugos produktai, turi būti pildomas profesionaliajam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų apskaitos žurnalas pagal Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo, tiekimo rinkai taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo, tiekimo rinkai taisyklių patvirtinimo“, nustatytą formą. Žurnalas privalo būti saugomas visą įsipareigojimų laikotarpį ir metus jam pasibaigus. Žurnalas gali būti pildomas ir saugomas elektroninėje laikmenoje.	1 proc. pagal priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio
3.	Jei žemės ūkio valdoje yra naudojamos organinės trąšos ir (arba) mineralinės trąšos, ir (arba) žemės ūkio valdoje yra naudojamos neprofesionaliajam naudojimui skirtos augalų apsaugos priemonės, turi būti pildomas Ekologinės gamybos ūkio veiklos žurnalas. Žurnalas turi būti saugomas visą prisiimtų įsipareigojimų laikotarpį ir metus jam pasibaigus. Žurnalas gali būti pildomas ir saugomas elektroninėje laikmenoje.	1 proc. pagal priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio
4.	Jei žemės ūkio valdoje yra naudojami augalų apsaugos produktai, skirti profesionaliajam naudojimui, jie turi būti registruoti Lietuvos Respublikoje.	1 proc. pagal priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio
5.	Je paramos gavėjai yra augalų apsaugos produktų	1 proc. pagal priemonę

	profesionalieji naudotojai, privalu turėti augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimą ar kitą jam prilyginamą ES valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje išduotą pažymėjimą.	apskaičiuoto išmokų dydžio
6.	Jei valdoje naudojami augalų apsaugos produktai ir naudojami purkštuvai, turėti galiojančius purkštuvų (augalų apsaugos produktams purkšti) pažymėjimus, išduotus Augalų apsaugos produktų purškimo įrangos tikrinimo taisyklių, patvirtintų žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 199 „Dėl Augalų apsaugos produktų purškimo įrangos tikrinimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.	1 proc. pagal priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio
7.	Turi būti laikomasi žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijų, nurodytų Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių 8.1-8.5 papunkčiuose.	Sankcijų dydžiai nustatyti Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse.
8.	Pareiškėjai, deklaravę daugiameses pievas arba plotus, kurie 2011–2015 m. laikotarpiu buvo deklaruojami kaip pievos, privalo jų plotą išlaikyti, o suarus privalo šį plotą atkurti (taikoma, kai einamaisiais metais pasibaigus deklaravimui nustatoma, kad daugiamečių pievų Lietuvoje sumažėjo daugiau nei leidžiama).	Neatkūrus kitais po pažeidimo nustatymo metais suartų daugiamečių pievų plotų, išmokėtos pagal Priemonę paramos už šiuos plotus lėšos susigrąžinamos už praėjusius metus.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2015-06-12, paskelbta TAR 2015-06-13, i. k. 2015-09258

Nr. [3D-677](#), 2015-09-09, paskelbta TAR 2015-09-09, i. k. 2015-13649

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-500](#), 2015-06-12, paskelbta TAR 2015-06-13, i. k. 2015-09258

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 3D-286 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-677](#), 2015-09-09, paskelbta TAR 2015-09-09, i. k. 2015-13649

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 3D-286 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-31](#), 2016-01-25, paskelbta TAR 2016-01-25, i. k. 2016-01551

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 3D-286 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-185](#), 2016-04-06, paskelbta TAR 2016-04-07, i. k. 2016-08269

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 3D-286 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-272](#), 2016-04-29, paskelbta TAR 2016-04-29, i. k. 2016-10807

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 3D-286 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo